

ΕΘΝΙΚΟΝ : ΑΙΜΙΛΙΑ ΓΚΑΛΟΤΤΙ

Κριτικό σημείωμα του κ. Β. ΣΑΜΠΑ

Ἐάν ἡ «Μίνα φόν Μπάρν-
χελμ» ὑπῆρξε ἡ πρώτη ἐθνι-
κῆ κωμωδία τῶν Γερμανῶν,
ἡ «Αἰμιλία Γκαλόττι» εἶνε ἀ-
σφαλῶς τὸ πρῶτο δραματικὸ
ἀριστούργημα τοῦ Λέσσιγκ.
Καὶ ἦταν πολὺ εὐστοχῆ ἡ ἐ-
κλογή τῆς γιὰ τὰ ἐγκαίνια
τῆς θερινῆς περιόδου τῆς ἐ-
θνικῆς μας σκηνῆς. Μὲ τὸ ἀ-
νέβασμα τῆς τραγωδίας αὐ-
τῆς τὸ Ἐθνικὸ ὠλοκλήρωσε
τὴν γνωριμία μας μὲ τὸν
σημαντικὸ αὐτὸ ἐκπρόσωπο
καὶ καινοτόμο τοῦ γερμανι-
κοῦ Παρνασσοῦ τῆς προσιλ-
λερικῆς ἐποχῆς. Στὸ ἔργο
αὐτὸ ὁ θεατῆς δὲν θὰ βρῆ
τὸν πλούσιο μῦθο, τὴν συγ-
κλονιστικὴ δρᾶση τὴν συ-
ναρπαστικὴ πλοκὴ πού θὰ
κρατήσῃ «ἀμετάπτωτον τὸ
ἐνδιαφέρον» τοῦ ὅπως θὰ ἀ-
ξιούσε ἡ παλαιότερη κριτι-
κῆ, ἔχει ὅμως ἀρχιτεκτονικὴ
ἀρτιότητα, καὶ ὠλοκληρωμέ-
νους στὴ διαγραφή τους, τέ-
λειους, χαρακτήρες. Οἱ ἀρ-
χαῖοι κλασικοὶ ὑπῆρξαν οἱ
μεγάλοι δάσκαλοι τοῦ Λέσ-
σιγκ, χωρὶς ὥστόσο νὰ φανῆ
πουθενὰ ἡ ἐπίδρασή τους,
νὰ πάρῃ δηλ. αὐτὴ τὸν χα-
ρακτήρα τῆς ἀντιγραφῆς.

Ὁ Λέσσιγκ πῆρε ἕνα πα-
λῆ ρωμαϊκὸ μῦθο, τὸν με-
τεσκεύασε ἀφαιρώντας του
τὸ πολιτικὸ περιεχόμενον,
καὶ δίνοντας στὴν τραγωδίαν
πού ἔφτιασε μιὰ κάθαρση μὲ
μόνον περιεχόμενον καὶ στοι-
χεῖο δρᾶσης τὸ αἶσθημα τῆς
οἰκογενειακῆς τιμῆς ἀνάμι-
κτο μὲ ἕνα μῖσος ριζωμένο
σὲ μιὰ πατρικὴ καρδιά καὶ
ἀναρριπισμένο, φουντωμένο
τὴν τελευταία στιγμὴ στὴν

ψυχὴ μιᾶς κόρης πού τῆς
σκοτώσαν μὲ πολὺ φανερό
σκοπὸ τὸν ἀρραβωνιαστικὸ
τῆς καὶ πού ζητᾷ ἡ ἴδια τὸν
θάνατό τῆς. Ὡστόσο ἡ λύση
πού μᾶς δίνει ὁ Λέσσιγκ
γεννᾷ μέσα στὸ πνεῦμα τοῦ
θεατῆ τὴν εὐλογη ἀπορία
γιατὶ ὁ πατέρας παρασυρό-
μενος ἀπὸ τίς προτροπές
μιᾶς ἑξαλλῆς, τῆ στιγμῆ ἐ-
κείνη, κοπέλλας, τῆς κόρης
του, νὰ σκοτώσῃ αὐτὴν ἀντὶ
νὰ σκοτώσῃ τὸν αἴτιο τῆς
δυστυχίας τῆς, ποῦταν μαζὺ
καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰώνιου
μίσους του. Καὶ αὐτὸ εἶνε
τὸ μόνον ἀδύνατον σημεῖο τοῦ
ἔργου. Κατὰ τὰ ἄλλα, εἶνε
ἕνα δυνατὸ ἔργο χαρακτή-
ρων μὲ σαιξπήρεια τεχνικὴ
καὶ ἑξοχὴ ἀνάπτυξη τοῦ θέ-
ματος πού συνυφαίνεται ἀρ-
μονικὰ μὲ τοὺς χαρακτήρες
αὐτοῦς.

* *

Ἡ ἱστορία διαδραματίζε-
ται στὸ μικρὸ πριγκηπάτο
τῆς Γκουαστάλλα. Ὁ ἀρχον-
τας τοῦ τόπου, ἐρωτεύεται
τρελλὰ μιὰ πανέμορφη μι-
κροῦλα ἀστὴ, τὴν Αἰμιλία
Γκαλόττι, κόρη συνταγμα-
τάρχη πού δὲ βρισκόταν σὲ
τόσο καλὰς σχέσεις μὲ τὸν
πρίγκηπα. Ἡ Αἰμιλία ὅμως
δὲν τὸν ἀγαπᾷ τὸν ἀρχοντᾶ
τῆς καὶ ἐτοιμάζεται νὰ παν-
τρευθῆ τὸν νεαρὸ κόμητα
Ἀππιάνι. Ἐπεμβαίνει ὅμως
ἡ σκοτεινὴ μορφή ἐνός αὐ-
λοκόλακα, τύπου Ἰάγου ἄλ-
λης ἐλεεινῆς ψυχοσυνθέσεως
καὶ δολοφονεῖται ὁ νεαρὸς

κόντες. Ἡ Αἰμιλία μαντεύει τὰ πάντα καὶ μισεῖ τώρα θανάσιμα. Παρασυρμένη ἀπὸ τὸ μῖσος αὐτό, ἀλλὰ καὶ φοβισμένη γιὰ τὸ αὖριο, μὴ ἔχοντας ἐμπιστοσύνη στὸν ἀδύναμο γυναικεῖο ἑαυτοῦ της, ζητεῖ ἀπὸ τὸν πατέρα της νὰ τὴν σώσῃ μῆγοντας τὸ φονικὸ μαχαίρι ποῦ γιὰ ἄλλον ἴσως προωριζότανε στὸ παρθενικὸ της σῆτθος. Κι' ὁ πατέρας ὑπακούει κόβοντας κατὰ τὴν ὁμορφὴ ἐπιθανάτια φράση τῆς κόρης του, ἓνα ἄλικο τριαντάφυλλο προτοῦ τὸ μαδήσῃ ἢ μπόρα.

Ἡ κ. Μαρία Ἀλκαίου μᾶς ἔδωσε στὸ μέρος τῆς Αἰμιλίας ὄλο τὸ μέτρο τοῦ δραματικοῦ της ταλέντου. Ἐπαιξε μὲ δύναμη ἓνα ρόλο ποῦ ὡστόσο δὲν ἦταν αὐτό ποῦ ἀπόλυτα θὰ ταίριαζε στὴν καλλιτεχνικὴ της ἰδιοσυγκρασία. Θὰ προτιμούσαμε νὰ τὴν βλέπαμε σὲ περισσότερες στιγμὲς σὰν ἐκείνες τοῦ τέλους τῆς β' πράξης, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶχε ἄλλες τὸ ἔργο. Δίπλα της ὁ κ. Τ. Καροῦσος ὡς πρίγκηπας ἔπαιξε εὐγενικά, ἀνετα τὸν μεγάλου ρόλου.

Γιὰ τὸν κ. Γληνό, θὰ εἶχαμε νὰ ποῦμε μονάχα αὐτό: δὲν θὰ μπορούσε, ἀσφαλῶς, νὰ φανταστῇ ἓναν τελειότερο Μαρινέλλι ὁ Λέσσιγκ.

Ὁ κ. Γαβριηλίδης μᾶς ξανάδωσε προχτὲς βράδυ κάτι ἀπὸ τὰ παλιὰ ἐκεῖνα ρίγη ποῦ συγκλονίζανε τοὺς θεατὲς στίς μεγάλες δραματικές δημιουργίες του. Μᾶς φάνηκε ὁμως κάπως ἄτονη, μὲ κάποιο τράκ ἴσως, ἡ τε-

λευταία μεγάλη στιγμὴ, τοῦ σκοτωμοῦ.

Ἡ κ. Ἀθ. Μουστάκα ἔπαιξε περίφημα. Ἡ ἄρθρωσίς της τέλεια, οἱ δραματικές στιγμὲς της συγκλονιστικές, ἡ μητρικὴ της ἀνησυχία συγκινητικώτατη καὶ ἡ χειρονομία νης, ἡ κάθε κίνησή της ἄρμονία καὶ ψυχὴ. Ἡ δὲς Λέλα Ἡσαΐα στὴ μοναδικὴ της ἐμφάνισι ἀψογῆ, δραματικώτατη. Πολύ-πολύ καλὸς καὶ ὁ κ. Μαλλιαγρὸς ὡς ζωγράφος Κόντι. Ὁ κ. Ἀ. Δηληγιάννης εὐγενικὸς καὶ ὀρμητικὸς μαζὺ κόντε Ἀπιάνι, δὲν ξέρω ὁμως, γιατί, κλείνοντας τὰ μάτια, νόμιζα πὼς ἀκουγα διαρκῶς τὸν κ. Δ. Χόρν. Γενικά, ἡ διδασκαλία τοῦ κ. Π. Κατσέλη ἀπέδωκε τὸ ἔργο—ἓνα ἔργο δύσκολο, γιὰ τοὺς λόγους ποῦ ἀνάφερα στὴν ἀρχὴ—σ' ὅλες του τίς ἀποχρώσεις Καλαίσθητα στὴν εὐγενικὰ λιτότητά τους τὰ σκηνικὰ τοῦ κ. Κλώνη καὶ ἄρμονικώτατα βαλμένες μέσα στὸ σκηνικὸ σύνολο οἱ ἐνδυμασίες τοῦ κ. Φωκᾶ.

Β. ΣΑΜΠΑΣ